

ת"פ 42341/07/13 - מדינת ישראל - באמצעות תביעות נגב נגד רעפת בן ג'ומעה אבו אחמד

בית משפט השלום בבאר שבע

24 פברואר 2016

ת"פ 42341-07-13 מדינת ישראל נ' אבו אחמד
תיק חיצוני:

לפני כב' השופט רון סולקין
המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד הילה אליהוא
נגד
הנאשם
רעפת בן ג'ומעה אבו אחמד
ע"י ב"כ עו"ד טאהר אלמכאווי

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות הדין

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירות כדלקמן:

- התקהלות אסורה, בניגוד לסעיף 151 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק");
- הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 275 לאותו החוק.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, בהן הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בתאריך 15.07.2013, התקימה תהלוכה ואסיפת מחאה ברשיון, בעקבות הצעת החוק להסדרת התישבות בדואים בנגב, התשע"ג - 2013 - המכונה "תכנית פראוור".

התהלוכה, אשר כללה כ- 700 אנשים, החלה בשעה 10:05 מהכניסה לאוניברסיטת "בן גוריון" בבאר שבע, כאשר משתתפי התהלוכה ירדו מהמדרכות אל כביש בן גוריון ופסעו באופן איטי בכל ארבעת הנהגים, תוך שעצרו למשך כ- 30 דקות, בניגוד לתנאי הרשיון.

בהמשך, בסמוך לשעה 10:35, החלו משתתפי התהלוכה בהפרות הסדר הכללי ובניגוד לתנאי הרשיון, עת הגיעו לצומת

הרחובות שד' רגר - שד' בן גוריון והתישבו על הכביש בעודם שרים וכורזים.

כתוצאה מכך, נעצרה תנועת כלי הרכב אשר נעו על שד' רגר מצפון לכיוון דרום - ציר תנועה מרכזי בעיר אשר מוביל, בין היתר, לבית החולים סורוקה, ונוצרו עומסי תנועה כבדים של כלי רכב לרבות אוטובוסים.

לאחר מכן, נעשו נסיונות להשיב הסדר על כנו באמצעות פניות למארגן התהלכה, באמצעות קציני משטרה.

נסיונות אלו לא נשאו פרי וכתוצאה מכך נחסם הצומת לפרק זמן של כ - 15 דקות.

בנוסף, במהלך התהלכה הפריע הנאשם לשוטר אריאל אוהיון (ע.ת. 16 בכתב האישום) כשהוא ממלא תפקידו כדין, בכך שדחף את השוטר.

בין הצדדים נקשר הסדר טיעון, במסגרתו הודה הנאשם בעובדות ובעבירות שבכתב האישום המתוקן. ההסדר לא כלל הסכמות ענשיות ואולם, התביעה הודיעה, כי בכל מקרה תעתור לעונש שיהיה, לכל הפחות, שישה חדשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; מאסר מותנה; קנס; התחייבות להימנע מעבירה.

תסקיר שירות המבחן למבוגרים

בענינו של הנאשם הוגש תסקיר המפרט את נסיבותיו האישיות, כבן 21 שנים, רווק, מתגורר בבית הוריו בישוב לקיה.

כעולה מדברי הנאשם, עד כה השתלב, חליפות, בלימודים במספר תחומים, כאשר בכל פעם המיר את מוסד הלימודים או את תחום הלימודים לאחר תקופה קצרה. כך, לאחר שסיים לימודים בתיכון בלקיה, נסע לרומניה ללמוד לימודי רפואה, אך שב לאחר זמן קצר. לאחר מכן, השתלב בלימודי פוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן גוריון. לאחר כשנה, פרש מלימודים אלה. כיום פעיל במסגרת עמותה המכונה "פורום דו קיום בנגב", בתפקיד "רכז חופש ביטוי ומחאה" ואמון על ארגון פעילות שטח מטעם העמותה. כן החל, לאחרונה, ללמוד לימודי תואר ראשון במשפטים בקריה האקדמית אונו, כאשר הפסיק הלימודים גם שם לאחר תקופה קצרה ולדבריו, בכוונתו להמשיך את לימודי המשפטים בסימסטר הבא במכללת ספיר בשדרות.

הנאשם בן למשפחה פוליגמית, אמו של הנאשם היא האשה השלישית של אביו, ממנה יש לנאשם שבעה אחים והוא הבכור מביניהם. עוד לנאשם 12 אחים נוספים משתי נשותיו האחרות של אביו.

הנאשם תיאר כי אמו הגיעה מבית עני, רווי אלימות וכי נישואיה לאבי הנאשם היו לה כמקום מפלט.

עוד סיפר, כי אמו סיפקה את צרכיו הרגשיים וכי אביו נכח רק באופן מצומצם בבית.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם הינו אדם בעל יכולות קוגניטיביות ומילוליות גבוהות, וכן שאיפות גבוהות למימוש עצמי.

שירות המבחן ציין בתסקיר, כי הנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום, לוקח אחריות בגין התנהגותו במסגרת העבירה בה הורשע וכן כי הביע חרטה על מעשיו, אשר נבעו, לדבריו מדחף רגעי, מבלי לשקול את משמעות והשלכות המעשה.

שירות המבחן התרשם, כי העבירות בהן הורשע אינן מאפיינות את ארחות חייו ואת דפוסי התנהגותו של הנאשם, וכי חווית המעצר וההליך המשפטי מהווים בעבורו תהליך של הפקת לקחים והבנה באשר למצבי סיכון עתידיים.

בהינתן, כי המדובר בנאשם ללא עבר פלילי, ואשר מביע שאיפות נורמטיביות ביחס לעתיד התעסוקה והלימודים, ואשר הרשעתו בדין עלולה להוות פגיעה ביכולתו לממש שאיפות אלה, המליץ שירות המבחן שלא להרשיע הנאשם בדין, לצד מתן עונש חינוכי של שירות לתועלת הציבור בהיקף של 120 שעות.

ראיות לעונש

התביעה לא הגישה ראיות מטעמה לענין.

ההגנה הגישה ראיות לענין העונש, כדלקמן:

- א. מסמך מאת מנהלת עמותת "מען - הפורום לארגון נשים ערביות בנגב" - סומן נ/1;
- ב. אישור על רישום ללימודים במכללת ספיר שנת הלימודים תשע"ו - 2016 - סומן נ/2;
- ג. גיליון ציונים הפקולטה למשפטים - הקריה האקדמית אונו, סומן נ/3.

טענות הצדדים

הצדדים סיכמו טענותיהם לעונש על-פה.

התביעה הדגישה, כי במעשיו של הנאשם יש משום פגיעה בערכים חברתיים מוגנים, כגון שמירה על גופם של שוטרים ומשרתי ציבור, הגנה על יכולתם לבצע את תפקידם כדין.

כמו כן, לענין העבירה של התקהלות אסורה, הדגישה התביעה כי המדובר בפגיעה בשלטון החוק ובסדר הציבורי.

התביעה העלתה תהיות בנוגע להמלצות התסקיר והאופן בו תואר הנאשם בתסקיר.

התביעה עותרת להשית על הנאשם מאסר בפועל, במתחם שבין מספר חדשים ועד 12 חדשים; מאסר על תנאי אשר יחול על כל עבירה כנגד שוטרים ועובדי ציבור, וכן בגין ביצוע עבירות אלימות לרבות איומים; בנוסף, עתרה התביעה לגזור על הנאשם קנס שלא יפחת מסך 10,000 ₪ ופיצוי הולם לשוטר נפגע העבירה.

ההגנה טענה, כי אין להחמיר עם הנאשם לאור חלקו המינורי באירוע נושא כתב האישום המתוקן ומשמדובר בעבירות ברף הנמוך ביותר.

ההגנה ביקשה להתחשב בהודאת הנאשם באשמה ובחסכון זמן שיפוטי.

ההגנה הפנתה לנסיבותיו האישיות של הנאשם וביקשה ליתן משקל לאמור בתסקיר שירות המבחן ביחס להשלכות ההרשעה על עתידו של הנאשם; להימנע מהרשעתו ולהסתפק בשירות לתועלת הציבור.

ההגנה גורסת, כי מתחם הענישה נמוך מזה שפורט בטיעוני התביעה.

כל אחד מהצדדים הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו.

בדברו האחרון, מסר הנאשם, כי מתחרט על מעשיו, מבקש הזדמנות לתרום למגזר ולממש שאיפותיו המקצועיות והאקדמיות.

דין והכרעה

העבירות שעבר הנאשם חמורות. יש בהן משום פגיעה בסדרי השלטון והמשפט; הפרת הסדר הציבורי תוך שיבוש מהלך החיים התקין של ציבור המשתמש בעורקי תחבורה מרכזיים.

אין צורך להכביר מילים על הסכנה הממשית הנשקפת מחסימת דרכי תנועה אשר מובילים, בין היתר, לבית החולים היחידי באזור הנגב.

הגם שאין להתעלם ממשקלו של חופש הביטוי כערך יסודי בשיטתנו המשפטית, הרי כבר נפסק לא פעם, כי אין בחופש הביטוי כדי להתיר הרסן להתנהגות שהיא בבחינת התפרעות, חסימת נתיבי תחבורה, והפרעה לכוחות אכיפת החוק.

ראו לענין זה, **עמ"ת 20173-12-13 מדינת ישראל נ' פלוני** (לא פורסם):

במקרים מסוג זה יש לעשות הבחנה ברורה, בין זכות הפגנה ומחאה לגיטימית לבין התנהגות אלימה, פורעת חוק ומסוכנת בכלל, וכלפי אנשי אכיפת החוק בפרט. חופש הביטוי אינו נותן הצדק לשימוש בהתנהגות פורעת חוק.

ראו בנוסף ע"פ 1599/08 **מרדכי אריאל לוינשטיין נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים):

מי שחש כך, ראוי שיעלה שוועתו ויעשה כל שביכולתו החוקית לעשות במסגרת ישראל הדמוקרטית כדי למנוע את רוע הגזרה (כהבנתו) ולשכנע את הציבור בצדקת עמדתו... ...חילוקי דעות, חריפים ככל שיהיו, אינם יכולים לשמש אמתלה לפריקת כל עול ולמעשים פליליים.

באשר לעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לא בכדי קבע המחוקק עונש מירבי של שלוש שנות מאסר ועונש מינימאלי של שבועיים מאסר. שכן, יש במעשים אלה כדי לפגוע בערכים חברתיים בסיסיים שנועדו להגן על שלטון החוק, כבודם של אנשי החוק והסדר הציבורי.

ערך חברתי משמעותי הוא להגן על השוטרים העוסקים באכיפת החוק, על מנת שיהיה בידיהם לבצע עבודתם נאמנה, ללא הפרעה. תפקידם של השוטרים קשה והם פועלים בשליחות החברה ומסמלים את שלטון החוק.

לפגיעה זו היבטים הקשורים באופן מובהק במוסכמות הבסיסיות של היותנו חברה דמוקרטית המכבדת את שלטון החוק וזכויות הזולת, במערכת אכיפת החוק ובצורך להגן על אנשי חוק העושים מלאכתם, לעיתים בתנאים קשים ומורכבים, תוך סיכון שלומם וביטחונם.

ראו לענין זה ע"פ 9878/09 **מדינת ישראל נ' רמי מוסא**:

משטרת ישראל היא הלכה למעשה הגילוי היום יומי של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו רווית הקשיים, המתחים והאיומים, ונדמה כי אף גוף משטרי במדינה דמוקרטית לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים הניצבים בפני משטרת ישראל, החל מגילוי פשעים ומניעתם וכלה בהתמודדות עם מתקפות טרור אכזריות. שוטרי משטרת ישראל, כמו אנשי שאר זרועות הביטחון, עושים לילות כימים למען שמירה על ביטחון הציבור, ועל כן מחויבים אנו לעשות ככל שניתן על מנת להגן עליהם מפני מי שמנסים להלך עליהם אימים ולפגוע בעבודתם החשובה, אשר נעשית למען כלל הציבור ולהבטחת ביטחונם האישי. ללא הגנה ראויה על אוכפי החוק לא תוכל המדינה להבטיח לציבור הרחב אכיפה יעילה של החוק והבטחת הסדר הציבורי.

לענין עתירת ההגנה שלא להרשיע הנאשם, קובעת הפסיקה מבחן דואלי. ראשית, יש לבחון את טיב העבירה והאם, בנסיבותיה, תסכון עם ביטול ההרשעה. בנוגע לכך, כבר נפסק בתיקים שענינם, בין היתר, עבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, כי האינטרס האישי של המבקש נסוג מפני האינטרס הציבורי.

כך למשל, נדחתה בקשת ההגנה לאי הרשעה ברע"פ 5579/10 **דוד קריה נ' מדינת ישראל**, שענינו עבירות של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו והעלבת עובד ציבור:

יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית.

שנית, על ההגנה להוכיח אפשרות ממשית לפגיעה קונקרטית בעתידו התעסוקתי של הנאשם, אם יורשע בדינו. לעניננו, המדובר במי אשר לא השכיל עד כה, לקיים מערכת חיים תעסוקתית או לימודית יציבה תוך שמחליף, חדשות לבקרים, תחומי לימוד ועיסוק. יתר על כן, הנאשם פעיל במסגרת עמותות שהן ארגונים לא ממשלתיים, בתפקידים אשר ספק אם למרשם הפלילי רלוונטיות לגביהם, ומכל מקום, לא הוצגה מטעם ההגנה כל ראיה בנוגע לכך.

יוצא מן האמור, כי לא עלה בידי ההגנה להרים הנטל הנדרש להוכחת "החריג שבחריג" המאפשר ביטול הכרעת הדין המרשיעה.

אשר למתחם הענישה בגין העבירות בהן הורשע הנאשם או עבירות דומות בנסיבותיהן:

רק לאחרונה, בפסק הדין עפ"ג 61636-11-15 **אלדראגה נ' מדינת ישראל** (להלן: "**פרשת אלדראגה**"), אישר בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, הרכב אב"ד כב' ס.נ. השופטת ר' יפה-כץ, גזר דין של בית משפט השלום בנוגע לעברין אחר שהשתתף באותה התקהלות נושא כתב האישום בתיק זה ממש, ובפן העובדתי אף הוא נדון בגין השתתפות בהתקהלות אסורה ודחיפת איש משטרה (אם כי, באותו מקרה, לא תוקנה הוראת החיקוק ולמערער שם יוחסה עבירה של תקיפת שוטרים ולא הפרעה לשוטרים וכן יוחסה עבירה נוספת של המשך התקהלות לאחר הוראת פיזור), אשר העמיד מתחם הענישה בגין אותן עבירות - בין מאסר בן מספר חדשים שיכול וירוצה בעבודות שירות ובין 12 חודשי מאסר בפועל. באותו מקרה, אישר בית המשפט המחוזי, ברוב דיעות, הענשים שהושתו על הנאשם, אף הוא צעיר ללא עבר פלילי, והם - חמישה חדשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; וכן מאסר מותנה ועיצום כספי מסוג קנס. בית המשפט המחוזי קבע, כאמור, בנוגע לאותו אירוע ממש:

מדובר באירוע חמור שתחילתו בהפגנה ברישיון תוך מימוש זכות המחאה השמורה לכל אזרח במדינה דמוקרטית וסופו בחריגה קשה מזכות המחאה הלגיטימית עד כדי התפרעות אלימה והפרת הסדר ציבורי למשך זמן ממושך. בצדק קבע ביהמ"ש, כי שיבוש מהלך החיים של הציבור, כפי שנעשה במקרה שבפנינו, מחייב עונש הולם הכולל בין היתר גם מאסר בפועל, ובמיוחד כאשר הדברים לוו בפגיעה גופנית בשוטרים שביצעו עבודתם.

בפסק הדין ת.פ. 36062-04-13 **מדינת ישראל נ' חדידה** (פורסם במאגרים), הועמד מתחם הענישה

בגין עבירות של הפרעה לשוטר ואיומים, שהתבטאו באי-שעיה להוראת שוטר לעצור רכב בו נהג הנאשם ובהודעה לשוטר, כי ישלם על מעשיו - בין מאסר מותנה ועד לתשעה חדשי מאסר בפועל. יצוין, כי באותו המקרה כלל מתחם הענישה גם עבירה של איומים.

· בפסק הדין ת.פ. (צפת) 4390-06-08 **מדינת ישראל נ' רמדאנין** (פורסם במאגרים), נגזר עונש מאסר מאסר כולל (לרבות הפעלת מאסר מותנה חלקו בחופף) בן 6 חדשים לריצוי בדרך של עבודות שירות, על מי שהורשע בעבירות של איומים על שוטר וכן הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, בכך שנמנע מלעצור רכב בו נהג חרף הוראת השוטרים; איים על השוטרים ואף התנגד למעצר. העבירות שם לא כללו שימוש, או איום בשימוש, בנשק חם או קר. כן נגזרו על הנאשם שם מאסר מותנה, פסילת רשיון נהיגה ועיצום כספי מסוג קנס.

בהתאם לפסיקה שפורטה לעיל ותוך מתן משקל לשוני בסעיפי העבירה אל מול **פרשת אלדרארגה**; בהתחשב בעקרון ההלימה; בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים; מוצא בית המשפט להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירות שענינן התקהלות אסורה והפרעה לשוטר תוך מילוי תפקידו, המתבטאת בפגיעה פיסית כדוגמת דחיפת השוטר, במנעד שבין מספר חדשי מאסר בפועל (יכול שירוצו בעבודות שירות במקרים המתאימים) לבין עשרה חדשי מאסר בפועל. זאת, בצירוף מאסר מותנה ועיצומים כספיים.

קביעת הענישה הקונקרטית במסגרת מתחם נעוצה, בין היתר, במידת התעוזה והאנטי חברתיות העולה ממעשיו של הנאשם ובהיקף הפגיעה בערכים המוגנים שנגרמה כתוצאה מהם; בהערכת הגורמים המקצועיים (שירות המבחן למבוגרים); בעברו הפלילי של הנאשם; בנסיבותיו האישיות.

במקרה דנן, המדובר בנאשם שהוא נעדר הרשעות קודמות והערכת שירות המבחן למבוגרים לגביו הינה חיובית.

עוד תובא בחשבון, לזכות הנאשם, הודאתו באשמה, שהיה בה כדי לחסוך זמן שיפוטי.

מנגד המדובר במי אשר משמש, לדבריו, כרכז העמותה האחראי על פעולות המחאה. יתר על כן, המדובר במי שרכש השכלה, לרבות, בתחום המשפט, ומשכך, היה בידו להבין את משמעותם של תנאי הרישיון ואת תוצאות הפרתם.

דווקא מאדם אשר מתעתד לסיים תואר במשפטים, יש לצפות כי יכבד שלטון החוק, הסדר הציבורי ושומה עליו לדעת ולהבין השלכות מעשיו.

לאור כך, יש לראות יתר חומרה במעשיו של הנאשם אל מול המערער בפרשת **אלדרארגה** לעיל.

אין בידי בית המשפט לקבל טענת הנאשם כפי שהובאה בפני קצינת המבחן, כי המדובר בהסתבכות ספונטאנית. שכן, המדובר באירוע מחאה שתוכנן והופק מראש, תוך שהובהרו למארגנים תנאי הרישיון שנועדו, בין היתר, למנוע הפגיעה

בעורקי תחבורה מרכזיים ובגישה למוסדות חינוכיים כגון בית החולים.

אשר לטענה, כי הנאשם היה רק אחד מהמתפרעים שהשתתפו בהפגנה וכי משכך מידת השפעתו על האירועים היתה זניחה, כבר נפסק, כי אין נפקא מינה, אם הנאשם הוא רק אחד מיני רבים אשר היה שותף להתקהלות האסורה אשר הביאה לחסימת עורקי התחבורה בעיר.

ראו לענין זה מ"ת 24335-07-14 **מדינת ישראל נ' אבו כף ואחרים** (פורסם במאגרים):

לכאורה, כל אחד מהמתפרעים אחראי למעשי המתפרעים האחרים גם אם לא ניתן להוכיח כי אותו מתפרע ספציפי... גרם לנזקים האסורים. הכלל הוא כי באירוע המוני, כל יחיד מבין ההמון המשתתף אחראי כמבצע בצוותא לפעולות ההמון.

עוד ילקח בחשבון, כאמור, השוני לקולא בסעיפים האישום אל מול פרשת אלדרארגה, וזאת אף על פי שהיסוד העובדתי בשני המקרים דומה מאוד.

עוד רואה בית המשפט להשית על הנאשם עונש מאסר צופה פני עתיד וכן עיצום כספי מסוג קנס.

בית המשפט אינו מוצא, בנסיבות הענין, להיעתר לבקשת התביעה לחייב הנאשם בפיצוי השוטר נפגע העבירה.

לאחר שבית המשפט לוקח בחשבון את מכלול הנסיבות - לנוכח השיקולים שפורטו לקולא, לרבות היעדר הסתבכויות קודמות והערכה החיובית בנוגע לנאשם, מוצא בית המשפט כי ניתן, זו הפעם, להסתפק בעונש שייגזר על הצד הנמוך של מתחם הענישה.

עם זאת, לנוכח תפקידו המרכזי של הנאשם במסגרת פעילות המחאה בעמותה, כרכז הפעילות, לא יגזר עונשו על הרף הנמוך ממש.

לאחר שבית המשפט שמע את טענות הצדדים; עיין בטענות התביעה לעונש בכתב; עיין בתסקיר שירות המבחן; עיין בפסיקה שהוצגה; שמע דברו האחרון של הנאשם - דן את הנאשם לענשים הבאים:

א. 4 חדשי מאסר לריצוי בפועל. בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס, ירצה הנאשם המאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם מזהר, כי אי התיצבות לריצוי עבודות השירות; אי שמיעה להוראות הממונים עליו במשרד הממונה על עבודות השירות או במקום ריצוי עבודות השירות; אי שיתוף פעולה עם משרד הממונה על עבודות השירות בכל ענין שהוא, לרבות מסירת בדיקות - עלול להביא להפקעה מנהלית של צו ריצוי המאסר בדרך

של עבודות שירות, על כל המשתמע מכך;

ב. 6 חדשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ח' סימנים א', ב' או פרק ט' סימנים ג', ד';

ג. קנס בסך 3,500 ₪ או 45 יום מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 15.04.16 ובכל 15 לחודש שלאחר מכן.

לנוכח כך שמועד תחילת ריצוי עבודות השירות בחוות הדעת חלף, יועבר עותר גזר הדין לממונה עבודות השירות בשב"ס, אשר יגיש, בתוך 14 ימים מהיום, חוות דעת מעודכנת - המזכירות תעקוב.

הודעה זכות הערעור.

ניתן היום, ט"ו אדר א' תשע"ו, 24 פברואר 2016, במעמד הצדדים.